

GABRIEL WYNER

De **TAAAL-** **HACKER**

De beste en
snelste manier
om een taal te
leren (en nooit meer
te vergeten)

MET
GRATIS
100%
REISGIDSEN
APP NAAR KEUZE!

Gabriel Wyner moest voor zijn werk als operazanger perfect Italiaans, Frans, Russisch en Duits leren. Gefrustreerd door de traditionele lesmethoden en gefascineerd door taalwetenschap en de werking van het brein, ontwikkelde hij een betere manier om talen te leren.

De taalhacker is eigenwijs, superpraktisch en een genot om te lezen. In plaats van een strenge leraar is Wyner een doelgerichte hacker die je uitnodigt om met hem mee te doen. Hij maakt gebruik van shortcuts en tegendraadse inzichten en spoort je aan om een taal bij de lurven te grijpen. Maar bovenal maakt hij van talen leren weer het spannende en meeslepende avontuur dat het altijd al hoorde te zijn.

‘Een intelligente mix van technieken en trucs om zelfstandig een taal te leren.’

KEVIN KELLY

‘Nooit eerder zag ik een methode om talen te leren – of eigenlijk om alles te leren – die zo naadloos aansluit op de huidige wetenschappelijke kennis over hoe het geheugen werkt.’

SCIENTIFIC AMERICAN

MAVEN
PUBLISHING
mavenpublishing.nl

Waarschuwing: veroorzaakt meertaligheid

GABRIEL WYNER

De **TAAAL-** **HACKER**

Vertaald uit het Amerikaans door Henny Corver

De beste en
snelste manier
om een taal te
leren (en nooit meer
te vergeten)

MAVEN
PUBLISHING

Inhoud

1. Inleiding: Taal en de edele kunst van het schermspel 11

In den beginne	13
Fraude kan soms lonend zijn: de drie sleutels tot taalverwerving	14
Plan van aanpak	17
Hoeveel tijd kost 'vloeiend'?	19
Nu doen: Jong geleerd is oud gedaan	22

2. Uploaden: Vijf principes om nooit meer te vergeten 29

Principe 1: Herinneringen memorabeler maken	31
Principe 2: Zo lui mogelijk zijn	41
Principe 3: Onthouden is niet van buiten leren	44
Principe 4: Wacht, niet voorzeggen!	48
Principe 5: Het verleden herschrijven	51
Timing is alles: Nooit meer vergeten	55
Nu doen: Leren omgaan met een intervalherhalingsstelsel (SRS)	65

3. Klankspel 71

Oortraining: Omscholing voor je brein	75
Mondtraining: Goeie babbel, meer sjans	83
Oogtraining: Patronen zien	90
Nu doen: Leer het klanksysteem van je doeltaal	96

4. Woordenspel en de symfonie van een woord 103

Een goed begin: Hoe vaak heb je het over abrikozen? 107

Spelen met woorden 111

Is knolraap mannelijk of vrouwelijk? 115

Nu doen: Leer je eerste 625 woorden, met muziek en al 121

5. Zinnenspel 131

De kracht van input: Je taalmachine 133

Houd het simpel: Maak een mug van een olifant 143

Patronen leren onthouden: Een praatje met een plaatje 147

Arnold Schwarzenegger en ontploffende honden:

Ezelsbruggetjes voor grammatica 151

De kracht van output: Taalles op maat 156

Nu doen: Leer je eerste zinnen 158

6. Het Taalspel 169

Doelen stellen: Vocabulaire op maat 171

Woorden over woorden 174

Lezen ter lering en vermaak 179

Luistervaardigheid voor tv-verslaafden 182

Spraak en het spel Taboe 186

Nu doen: Je doeltaal verkennen 192

7. Epiloog: De voordelen en geneugten van het leren van een taal 199

De Toolbox 205

De Kaartenset: handleiding voor de flashcards

waarmee je je taal gaat leren 206

De kunst van het flashcards maken 213

Set 1: Doe-het-zelf uitspraaktrainers 220

Set 2: Je eerste woorden 228

Set 3: Je eerste zinnen gebruiken en leren 245

Set 4: Nog één set vocabulairekaarten 267

Lijst van termen en tools 275

Appendices 293

Appendix 1:

Hulpmiddelen voor intervalherhalingsystemen (srs) 295

Appendix 2:

De Internationaal Fonetisch Alfabet (IPA)-decoder 302

Appendix 3:

Je eerste 625 woorden 319

Appendix 4:

Hoe je dit boek naast je taal cursus kunt gebruiken 333

Een laatste opmerking (over technologie) 335

Noten 337

Woord van dank 345

Register 347

hoofdstuk (1).

Inleiding

Taal en de edele kunst van het schermspel

Praat je met iemand in een taal die hij verstaat,
dan bereik je zijn geest. Praat je met iemand
in zijn eigen taal, dan bereik je zijn hart.

— NELSON MANDELA —

Amerikanen die voor het eerst in het buitenland zijn, zijn vaak
geschokt dat, alle vooruitgang van de laatste dertig jaar ten spijt,
veel buitenlanders nog steeds in een vreemde taal spreken.

— DAVE BARRY —

12 Talen leren is een sport. Dat zeg ik zonder enige autoriteit op sportgebied, want op school zat ik weliswaar op schermles, maar alleen om onder gym uit te komen. Toch lijkt je vrienden prikken met een puntig stuk staal meer op talen leren dan je denkt. De bedoeling van schermen is immers dat je de ander *automatisch* leert raken. Je leert hoe de diverse wapens heten, je maakt je de spelregels eigen en je oefent op beginhouding, parade, riposte en aanval. Ten slotte ga je echte partijen spelen, waarbij zich hopelijk op een gegeven moment dat magische moment voordoet dat je niet meer aan de regels denkt: je armen bewegen als vanzelf, vaardig pareer je de floret van je tegenstander en je raakt hem met een voltreffer. Touché!

Dat willen we ook met taal: onze mond opendoen, de regels vergeten en automatisch de juiste woorden vinden. Dit lijkt onhaalbaar, omdat vreemde talen moeilijk zijn, maar dat is niet zo. ‘Moeilijke’ talen bestaan niet. Elke oen beheerst de taal die zijn ouders spraken toen hij nog klein was. Het lastige zit hem hooguit in het vinden van een taalmethode die we in ons drukke leven kunnen inpassen.

In mijn drukke leven als operazanger heb ik me Duits, Italiaans, Frans en Russisch eigen moeten maken. Dat leerproces vormt de basis voor dit boek. Mijn methode is het resultaat van een obsessieve behoefte om te sleutelen, te onderzoeken en nogmaals te sleutelen. Zo is mijn taal-toolbox stukje bij beetje uitgegroeid tot een geoliede machine die dagelijkse porties tijd omzet in een merkbaar en gestaag beter wordende taalbeheersing. Niet alleen bij mij, maar ook bij degenen die ik mijn methode bijbreng. Met dit boek hoop ik ook jou in te wijden in de wondere wereld van de taalverwerving. Al doende zul je meer inzicht krijgen in hoe dat in je brein in zijn werk gaat. En je leert nog een nieuwe taal op de koop toe.

In den beginne

Het absolute topmoment in mijn krankzinnige taalverwervingsavontuur vond in 2012 plaats op een metrostation in Wenen. Ik was na een optreden op weg naar huis en kwam toevallig een Russische collega tegen. Onze voertaal was altijd Duits geweest, vandaar dat we elkaar in die taal begroetten en even bijpraatten over het afgelopen jaar. Toen kwam ik met mijn nieuwtje. ‘O ja, ik spreek tegenwoordig Russisch,’ zei ik, in het Russisch.

13

Haar mond viel open van verbazing. Letterlijk, net als in een tekenfilm. ‘Wat? Sinds wanneer? Hoe dan?’ stamelde ze. En zo ontspoon zich – in het Russisch – een gesprek over talen leren, het leven en de raakvlakken tussen die twee.

Mijn eerste pogingen om talen te leren waren aanzienlijk minder imposant. Als kind heb ik zeven jaar Hebreeuwse les gehad. We zongen liedjes, leerden het alfabet, staken massa’s kaarsen aan, dronken liters grapefruitsap, en leerden zo goed als niets. Althans, behalve het alfabet. Dat kende ik op mijn duimpje.

Op de middelbare school werd ik verliefd op mijn lerares Russisch, mevrouw Nowakowsky. Ze was slim en knap en had een grappige Russische achternaam; idolaat deed ik alles wat ze vroeg. Vijf jaar later kon ik een paar zinnen uitspreken en een handvol

gedichten opdreunen, en ook dát alfabet had ik aardig onder de knie. Maar ik bleef toch met een onbevredigd gevoel zitten. Waarom onthoud ik alleen het alfabet? Waarom is de rest zo móéilijk?

We spoelen door naar 2004, toen ik in Vermont een superintensieve cursus Duits voor operazangers deed. Ik was toen nog ingenieur; het zingen was slechts een uit de hand gelopen hobby. Die hobby vereiste dat ik een mondje Duits, Frans en Italiaans kon spreken, en dat zag ik alleen lukken door mezelf in die talen onder te dompelen. Bij aanvang van de cursus moest ik een formulier ondertekenen dat ik zeven weken uitsluitend in het Duits zou communiceren; zo niet, dan werd je uit de cursus geknikkerd en was je je geld kwijt. Het leek me gekkenwerk, want op dat moment sprak ik geen woord Duits, maar toch zette ik mijn handtekening. Even later kwam ik op de gang een paar gevorderden tegen. Ze lachten me vriendelijk toe en zeiden: ‘Hallo’. Ik stond even met de mond vol tanden, zei: ‘Hallo’ terug en gaf ze een hand.

14 Vijf krankzinnige weken later zong ik in de dramales het hoogste Duitse lied. Na afloop zocht ik een stil plekje op en belde in het geniep mijn vriendin. ‘Ik denk dat ik operazanger word,’ fluisterde ik in het Engels. Diezelfde dag besloot ik nog meer talen die ik in mijn nieuwe beroep nodig had goed te leren spreken. Bij hetzelfde instituut, Middlebury College, deed ik een gevorderdencursus Duits. Nu sprak ik het echt goed. Om me nog verder te bekwamen verhuisde ik naar Oostenrijk, en vandaar in 2008 naar Perugia om Italiaans te leren. Twee jaar later werd ik fraudeur.

Fraude kan soms lonend zijn: de drie sleutels tot taalverwerving

Dit boek zou er nooit zijn gekomen als ik niet had gefraudeerd bij een Franse toets. Ik ben er niet trots op, maar het is niet anders. Dat kwam zo: de Middlebury Language Schools in Vermont bieden cursussen op vijf niveaus: beginner, ‘valse’ beginner (je hebt het ooit geleerd, maar je bent het vergeten), halfgevoerd, gevorderd

en bijna-native. Ik sprak toentertijd geen woord Frans, maar had wel Italiaans geleerd en wilde daarom liever bij de ‘valse’ beginners zitten. Zo kwam het dat ik bij de online aanmeldingstoets die aan de cursus voorafging fraudeerde door Google Translate en een paar grammarwebsites te gebruiken. Niet verder vertellen.

Een maand later kreeg ik de uitslag, maar die was niet wat ik had gehoopt. ‘Welkom en gefeliciteerd!’ stond er. ‘Je bent geplaatst bij de halfgevorderden.’ Shit. Nu moest ik in drie maanden een jaar Frans zien in te halen, anders viel ik bij het intakegesprek door de mand. Zo’n gesprek is trouwens geen kattenpis. Je zit in een kamertje met een *echt Frans persoon*, je praat een kwartier over van alles en nog wat en aan het eind krijg je te horen in welk niveau je bent geplaatst. Frauderen kan niet: óf je kletst een eind weg in het Frans, óf je trekt spijtige gezichten en zit als een tweederangs mimepeler machteloos te gebaren.

Omdat ik tegelijkertijd mijn master opera en zang deed, had ik nauwelijks vrije tijd, op de zondag en mijn dagelijkse uurtje in de metro na, vandaar dat ik als een bezetene het internet afstruinde om te kijken hoe ik sneller kon leren. Tot mijn verbazing merkte ik dat internet een aantal waanzinnig handige taalverwervingstools biedt, maar dat er geen enkele methode is die al die tools met elkaar verbindt.

Ik ontdekte dat er drie basisregels voor taalverwerving zijn:

1. Beginnen met de uitspraak.
2. Niet vertalen.
3. Gebruikmaken van intervalherhalingsystemen (spaced repetition-systemen of SRS).

De eerste regel, **beginnen met de uitspraak**, heb ik van mijn conservatoriumopleiding (en wordt alom toegepast door mormonen en het leger). Wij zangers leren eerst de uitspraak van een taal, omdat we er, ook als we die taal niet machtig zijn, in moeten kunnen zingen. Naarmate je de klanken van een taal onder de knie krijgt, raakt je gehoor eraan gewend, waardoor je veel sneller vocabulaire,

luistervaardigheid en spreekvaardigheid aanleert. Al doende krijg je ook nog een blitse en niet van echt te onderscheiden uitspraak.

De tweede regel, **niet vertalen**, komt van de Middlebury Language Schools in Vermont. Als beginnende taalstudent kun je niet alleen de vertaalstap overslaan, dat móét zelfs, want alleen zo leer je denken in een vreemde taal. Dat maakt taalverwerving *mogelijk*. En dat was mijn manco met Hebreeuws en Russisch geweest: ik was niet aan het praten, maar aan het vertalen. Door het Engels overboord te zetten kon ik mijn tijd steken in spreekvaardigheid in plaats van zinnen woord voor woord om te zetten.

De derde regel, **gebruikmaken van intervalherhalingsystemen (spaced repetition-systemen of SRS)**, heb ik opgedaan op taalblogs en bij softwareontwikkelaars. SRS zijn een soort flashcards in het kwadraat. Jij bepaalt zelf de input, en dat levert een op maat gemaakt studieplan op, waardoor de informatie diep in je langetermijngeheugen wordt opgeslagen. Het is, zeg maar, turboonthouden, en het wordt nog niet op grote schaal toegepast.

16

Ik ontdekte dat steeds meer mensen die via internet talen leren gebruikmaken van SRS, maar alleen om vertalingen van buiten te leren. Voorstanders van niet-vertalen zoals Middlebury en Berlitz maakten gebruik van relatief verouderde leermethoden en lieten de voordelen van de nieuwe digitale leermiddelen links liggen. En helemaal níemand liet zich iets gelegen liggen aan uitspraak, op klassieke zangers en mormonen na.

Ik besloot die drie methoden samen te voegen. Ik zette geheugensoftware op mijn smartphone om Frans in mijn kop te krijgen en zorgde dat mijn flashcards geen woord Engels bevatten. Ik legde flashcards aan voor uitspraakregels, voorzag die van plaatjes voor de zelfstandige naamwoorden en werkwoorden, leerde werkwoorden vervoegen en fröbelde simpele Franse definities van abstracte begrippen in elkaar. Zo had ik in juni met mijn dagelijkse uurtje in de metro al drieduizend woorden en grammaticale begrippen onder de knie. Ik was klaar voor Middlebury.

Ik werd in een kamertje gezet voor mijn Franse intakegesprek.

Daar moet je doorheen om zeker te zijn dat je niet zo stom bent geweest om te frauderen bij je aanmeldingstoets. Voor het eerst in mijn leven moest ik Frans spreken. De docente nam plaats en zei: ‘*Bonjour*’, en ik antwoordde met het eerste woord dat in mijn hoofd opkwam: ‘*Bonjour*’. Zo, het begin was er. Gaandeweg merkte ik tot mijn verbazing dat ik alles wat ze zei verstond en dat ik alles wat ik wilde zeggen ook echt kon zeggen. Ik dácht in het Frans! Hakkelend Frans weliswaar, maar toch. Ik stond er zelf versted van. Middlebury plaatste me bij de gevorderden. In die zeven weken las ik tien boeken, schreef zeventig pagina’s tekst en mijn woordenschat nam toe tot vierenhalfduizend woorden. Begin augustus sprak ik vloeiend Frans.

Plan van aanpak

Wat is vloeiend spreken? Dat is voor iedereen verschillend. Het is een beetje een vage term, die elke keer aan betekenis inboet wanneer iemand een boek, artikel of spammailtje schrijft met een titel als: ‘oq kan in 1 week vloeiend talen spreken!’ We hebben wel een voorstelling van wat vloeiend spreken is: op een zomers terras in Parijs vlotjes de serveerster versieren zonder je druk te maken over naamvallen of idiomen. Reiken je ambities verder, dan moet je voor jezelf bepalen hoe ver je wilt gaan.

Ik durf te stellen dat ik vloeiend Duits spreek. Ik woon nu zes jaar in Oostenrijk en kan over welk onderwerp dan ook een boom opzetten, al had ik niet direct alle woorden paraat toen ik me onder een fikse boete voor de kapotte tankdop van mijn huurauto uit probeerde te smoezen. (‘Tankdop’ is dus in het Duits *Tankdeckel*, en zeggen dat het je worst zal wezen of je de eerste huurder van die auto was, want dat ding was al stuk toen je hem kreeg, is ook niet lastig: je begint gewoon met *Es ist mir völlig Worst* en de rest wijst zich vanzelf.) Je bepaalt zelf of jouw idee van vloeiend spreken politieke discussies met vrienden omvat, poëzienachten, spionage of een leerstoel kwantumfysica aan de Sorbonne.

Vloeiend leren spreken, op welk niveau dan ook, is lastig omdat je zo ontzettend veel moet onthouden. De regels van het taalverwervingsspel zijn te uitgebreid. We volgen lessen om die spelregels te bespreken en we oefenen ons wezenloos, maar aan het spelen zelf komen we niet toe. En als het al lukt om het hele boek met spelregels door te werken, blijken we het begin al weer vergeten te zijn. Bovendien zijn we niet toegekomen aan dat ándere boek (het vocabulaireboek), met duizenden en nog eens duizenden woorden die al even moeilijk te onthouden zijn als de regels.

18 Vergeten is onze grootste vijand, en om die te verslaan hebben we een plan nodig. Het klassieke succesverhaal op taalverwervingsgebied gaat als volgt. Iemand verhuist naar Spanje, wordt verliefd op een Spaanse vrouw en oefent een jaar dag in, dag uit tot hij de taal vloeiend spreekt. Dat is de onderdompelingsmethode, die het vergeten met brute kracht verslaat. Onze trotse Spaanssprekende held slaagt in zijn doel omdat hij geen tijd heeft gehad om iets te vergeten. Elke dag opnieuw zwemt hij in een oceaan van Spaans, zodat vergeten er gewoon niet bij is. Zo heb ik Duits geleerd: ik was in de gelegenheid mijn baan op te zeggen, naar Vermont te verhuizen en twee zomers achter elkaar alle banden met de Engelssprekende wereld te verbreken. Onderdompeling is fantastisch, maar als je een vaste baan hebt, een hond, een gezin of een banksaldo dat regelmatig aangevuld moet worden, kun je niet zomaar alles laten vallen om 24/7 een taal te leren. Daarom heb je een praktischer manier nodig om de juiste informatie in je hoofd te krijgen en te voorkomen dat die je andere oor weer uit gaat.

Ik ga je leren nooit meer te vergeten, zodat je aan het spelen zelf toekomt. En ik ga je laten zien wat je moet onthouden, zodat je ook echt bedreven in het spel wordt. Ik ga je oren afstemmen op nieuwe klanken, en je tong op een nieuwe uitspraak. We gaan woorden uitpluizen, hoe die woorden door middel van grammatica tot gedachten worden verweven en hoe je die gedachten uit je mond kunt laten komen zonder tijd kwijt te zijn met vertalen. We

gaan jouw kostbare tijd optimaal benutten, uitzoeken welke woorden je het eerst nodig hebt, hoe je met geheugenspelletjes sneller abstracte begrippen onthoudt, en hoe je zo snel en effectief mogelijk je lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid kunt verbeteren.

Ik wil je leren begrijpen hoe je de tools die ik al doende ontdekt heb kunt gebruiken, maar ook waaróm ze werken. Een vreemde taal leren is een van de meest intens persoonlijke processen die je als mens kunt doormaken. Je dringt door in je eigen brein om je *manier van denken* te veranderen. Als je daar maanden of zelfs jaren van je leven in steekt, moet je wel in die methoden geloven en ze je eigen maken. Degene die weet hoe je het taalverwervingsspel moet spelen, komt als winnaar uit de bus. Ik hoop je de snelste weg naar dat doel te wijzen, zodat je de regels kunt vergeten en kunt gaan spelen.

Toen ik het Duits onder de knie had, dacht ik: *ach du lieber*, had ik dit maar eerder geweten, dan had ik veel minder met die taal geworsteld. Precies hetzelfde dacht ik bij het Italiaans, Frans, Russisch (dat ik in 2012 eindelijk machtig was) en Hongaars (mijn project voor 2013). Dit boek is mijn tijdmachine. Als ik mijn ogen een beetje dichtknijp, ben jij mijn eentalige ik van negen jaar geleden. Ik creëer een tijdparadox door je te helpen alle voetangels en klemmen te omzeilen die mij noopten tot het bouwen van mijn tijdmachine.

Hoeveel tijd kost ‘vloeiend’?

Om in te schatten hoeveel tijd jij nodig gaat hebben, moeten we eerst kijken wat je wilt bereiken, welke taal of talen je al kent, welke taal je wilt leren en hoeveel tijd je beschikbaar hebt. Zoals ik hierboven al heb gezegd, zijn er geen moeilijke talen. Er zijn wel talen die voor jou lastiger te leren zijn omdat ze niet tot dezelfde taalgroep als jouw moedertaal (en de talen die je al kent) behoren. Japans is voor Nederlanders een moeilijke taal om dezelfde reden dat Nederlands moeilijk is voor Japanners: die talen hebben

nagenoeg geen woorden en grammaticale constructies gemeen, en bovendien gebruiken ze een heel verschillend schrift. Daarbij vergeleken is Frans een stuk minder inspannend om te leren. Het Nederlands zit barstensvol Franse en Latijnse leenwoorden, dus als je de uitspraak onder de knie hebt, heb je meteen al duizenden woorden tot je beschikking.

Het us Foreign Service Institute heeft een lijst met talen opgesteld, gerangschikt naar moeilijkheidsgraad voor Engelssprekenden. (Opmerking van de vertaler: voor het Nederlands kun je kijken op LeerWiki.nl/Hoe_lang_duurt_het_om_een_nieuwe_taal_te_leren). Naar mijn ervaring klopt het als een bus. Net zoals de lijst aangeeft, deed ik er tweemaal zo lang over om Russisch te leren als Frans, en ik vermoed dat Japans me tweemaal zo lang gaat kosten als Russisch. In drie maanden bereikte ik een comfortabel niveau van 'ik kan in het Frans denken en een eentalig woordenboek gebruiken' door mezelf dagelijks een uur te overhoren (met uitschieters in het weekend). Over een vergelijkbaar niveau in Russisch deed ik een half jaar, met drie kwartier leren per dag (en weekend-uitschieters). Daarna heb ik middels superintensieve cursussen van zeven weken beide talen opgekrikt tot een gevorderd niveau van 'voel me op mijn gemak in een café, praat vlot over van alles en nog wat, maar automankementen omschrijven gaat stroef'. Hetzelfde zie ik bij mijn leerlingen. Zonder superintensief programma doe je er, schat ik, vijf tot acht maanden over om Frans op gevorderd niveau te spreken, mits je er een half uur tot drie kwartier per dag voor gaat zitten. Moeilijker talen als Russisch en Hebreeuws kosten tweemaal zo veel tijd, en voor exotische talen als Chinees, Arabisch, Japans en Koreaans moet je viermaal zo veel tijd rekenen als voor Frans.

Zulke moeilijke talen kosten tijd, maar ze zijn wel te leren. Aan het belangrijkste criterium voldoe je al: je bent geïnteresseerd. Het is net als fitness: je moet er lol in hebben, anders haak je af. Bijna niemand heeft een sixpack of past in een jurkje in maat 34. Dat sixpack heb ik wel geprobeerd (maatje 34 heb ik al lang geleden

opgegeven), maar het is me nooit gelukt, simpelweg omdat ik sporten niet *leuk* vind. Wie dat wel vindt, houdt het wél vol. Geslaagde sportschooladepten leren plezier (en endorfine) te krijgen van een afmattende dagelijkse work-out. Wij mindere goden hijsen ons op wilskracht naar de sportschool, maar als we elke keer tegen heug en meug sporten, houden we het niet lang genoeg vol (een half tot twee jaar) om echt resultaat te zien. Fitnessprogramma's worden in steeds kortere tijdsspannes gepropt – het Dertig Minuten-plan, Strak in 10 Minuten, Ultimate Fitness in 5 minuten, de 3 Minuten-Workout – om iets wat zwaar is lichter te laten lijken. Toch zijn we na afloop één bezweet en gepijnigd hoopje ellende en is het moeilijk je er dagelijks toe te zetten, en nog moeilijker om dat langere tijd vol te houden.

Zolang talen leren moeilijk is, blijven we dit soort problemen houden. Wie vindt het nou leuk om grammatica in zijn hoofd te stampen en woordenlijsten van buiten te leren? Al zou ik je beloven dat je met een halve minuut per dag binnen de kortste keren volleerd Frans kunt spreken, dan nog is het lastig vol te houden als je er geen lol in hebt.

Wij skippen het saaie stampen en gaan iets spannenders doen. De tools die ik bij elkaar gesprokkeld heb zijn effectief, en, nog veel belangrijker, geinig om te gebruiken. Leren kan leuk zijn: dat maakt dat we verslaafd zijn aan kranten, boeken, tijdschriften en websites als Lifehacker, Facebook, Reddit en de Huffington Post. Elke keer dat we een nieuw weetje tegenkomen (bijvoorbeeld: 'In het jaar 536 verduisterde een stofwolk een jaar lang het zonlicht in Europa en Azië, waardoor een hongersnood ontstond die hele populaties van Scandinavië tot China wegvaagde. Wat die stofwolk had veroorzaakt is onbekend.'), komen alle genotscentra in ons brein in actie en klikken we van link naar link. In dit boek gaan we verslaafd raken aan het leren van talen. Het ontdekkingsproces voor nieuwe woorden en taalregels wordt ons nieuwe Facebook, het verzamelproces voor nieuwe flashcards wordt een handvaardigheidsproject, en het onthoudproces wordt een razend-

snelle videogame die uitdagend genoeg is om onze interesse vast te houden.

Dit is geen toeval: als je lol hebt, leer je sneller, vandaar dat ik bij het zoeken naar de snelste leermethoden als vanzelf bij de leukste uitkwam. Dat is het mooie van talen leren: je kunt naar hartelust videogames spelen zonder diepe, existentiële spijt achteraf, zoals: ‘Heb ik echt zes uur van mijn leven verspild met stomme spelletjes op Facebook?’ Ik zit een half uur tot een uur per dag op mijn smartphone of voor de tv. (De serie *Lost* is waanzinnig als je die in het Russisch hoort.) Ik steek een taal op, ik voel me productief en ik vermaak me kostelijk. Wat wil een mens nog meer?

Kortom, we gaan leren spelen.

Nu doen: Jong geleerd is oud gedaan

22 Even een organisatorisch puntje: door dit boek heen laat ik je kennismaken met een hele hoop tools en hulpmiddelen. Mocht je de draad kwijt zijn, dan kun je ze opzoeken in de Lijst van termen en tools achterin.

Goed, nu kunnen we aan de slag.

Mijn plan is niet je te leren wát je moet leren, maar hóé je moet leren. We kunnen niet bij elk woord, grammaticaal puntje of uitspraakstelsel stilstaan, dus zul je extra hulpmiddelen moeten hebben die toegespitst zijn op de taal van jouw keuze. Nu we het daar toch over hebben: het wordt onderhand tijd om te bedenken welke taal je wilt leren.

Kies je taal

Kies een taal op basis van arbeidsperspectief, moeilijkheidsgraad, beschikbare hulpmiddelen of aantal sprekers, maar kies vooral een taal die je aanspreekt. Op mijn website vroeg iemand eens of hij beter Russisch kon gaan leren of Frans. Hij had Russen in de familie, hij was dol op de cultuur, maar hij was bang dat het te moeilijk zou zijn, vandaar dat Frans hem een safer alternatief leek.